

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1978/41

Karar Sayısı:1978/37

Karar günü:25/5/1978

Resmi gazete tarih/sayı:11.7.1978/16343

İtiraz yoluna başvuran : Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesi

İtirazın konusu : 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154. maddesinin Anayasanın 8., 11., 12. ve 33. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenmiştir.

I. OLAY :

Sahtecilik ve dolandırıcılıktan sanık iki avukat hakkında İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde son soruşturma açılmış ve duruşmaya başlanmıştır. 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 154. maddesi uyarınca kendi barolarına bağlı avukat hakkında gerekli işlem yapılması için Tekirdağ Barosu Yönetim Kurulunca dosyanın disiplin kuruluna şevkine oyçokluğu ile karar verilmiş, baro başkanı sözü edilen 154. maddenin Anayasaya aykırı olduğunu, bu yüzden dosyayı disiplin kuruluna göndermeyeceğini ve kendisi hakkında bu tarz işleminden ötürü de Kamu davası açılması gerektiğini Adalet Bakanlığına bildirmiştir. Bunun üzerine Adalet Bakanlığınca baro başkanı hakkında gerekli kovuşturma izni verilmiş ve adı geçen Avukatlık Kanununun 62. maddesi aracılığı ile Türk Ceza Kanununun 240. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanmak üzere son soruşturma açılmıştır. Sanık 12/4/1978 günlü dilekçesinde 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154. maddesinin Anayasaya aykırı olduğunu öne sürmüş ve mahkeme, bu savı ciddi bularak Anayasanın değişik 151. maddesi uyarınca bu konuda bir karar verilmek üzere Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

III. METİNLER :

1- İptali istenen yasa hükmü :

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154. maddesi şöyledir :

Madde 154- Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya tutuklama müzekkeresi çıkarılan yahut rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile haklarında son soruşturmanın açılması kararı verilen ve 42. madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili mercie ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.

2- Dayanılan Anayasa Maddeleri :

Madde 8- Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarına, idare makamlarım ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Madde 11- Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, Cumhuriyetin, millî güvenliğinin, kamu düzeninin, kamu yararının genel ahlâkın ve genel sağlığının korunması amacı ile veya Anayasanın diğer maddelerinde gösterilen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak, ancak Kanunla sınırlanabilir.

Esas Sayısı:1978/41
Karar Sayısı:1978/37

Kanun, temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunamaz.

Bu Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, insan hak ve hürriyetlerini veya Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayırımına dayanarak, nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak kasdı ile kullanılamaz.

Bu hükümlere aykırı eylem ve davranışların cezası Kanunda gösterilir.

Madde 12- Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, Kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Madde 33- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilinden dolayı cezalandırılmaz.

Cezalar ve ceza tedbirleri ancak Kanunla konulur.

Kimseye, suçu işlediği zaman Kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Kimse, kendisini veya Kanunun gösterdiği yakınlarını suçlandırma sonucu doğuracak beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.

Ceza sorumluluğu şahsîdir.

Genel müsadere cezası konulamaz.

IV. İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesinin, İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca yaptığı İlk İnceleme toplantısında, konu hakkında hazırlanan rapor, Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesinin başvurma karar ve ekleri, iptali istenen yasa hükmü ilgili Anayasa kuralları, bunlara ilişkin yasama belgeleri ve konu ile bağlantısı bulunan öteki metinler okunduktan sonra, önce 1136 sayılı Yasanın 154. maddesinin iptalini isteyen Mahkemenin itiraz yoluna başvurmaya yetkisi bulunup bulunmadığının sorunu üzerinde durulmuştur.

Anayasanın değişik 151., 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddelerine göre bir mahkeme, bakmakta olduğu davada, uygulanacak yasa hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya yanlardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa ilgili yasa kuralının iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesinin elinde bakmakta olduğu bir dava vardır. Mahkemenin, iptalini istediği 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Yasanın 154. maddesinin görülmekte olan bu davada uygulanacak hüküm olup olmadığının saptanması zorunludur.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinin baktığı davanın konusu, sahtecilik ve dolandırıcılık suçlarıdır. Eyüp Ağır Ceza Mahkemesinin 26/9/1977 günlü, 1977/185 Esas sayılı son soruşturmanın açılmasına ilişkin kararında, sanıklar hakkında Türk Ceza Kanununun 64., 342/2., 503., 522. maddelerinin ceza, 1136 sayılı Yasanın 154. maddesinin de disiplin yönlerinden uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Bu kararın bir örneği sanığın bağlı bulunduğu Tekirdağ Baro Başkanlığı aracılığı ile o yer Baro Yönetim Kuruluna gönderilmiş ve bu kurulca, ilgili avukat hakkında 1136 sayılı Yasanın 154. maddesine göre disiplin cezası uygulaması için dosyanın Tekirdağ Barosu Disiplin Kuruluna gönderilmesine 26/10/1977 günü, 13 sayı ile karar verilmiştir. 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 97. maddesinin ikinci bendi gereğince, Yönetim Kurulu Kararını

Esas Sayısı:1978/41
Karar Sayısı:1978/37

yerine getirmekle görevli olan Baro Başkanı, itiraz konusu 1136 sayılı Yasanın 154. maddesinin Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürerek ve Adalet Bakanlığının uyarılarına uymayarak ve Baro Yönetim Kurulunun Kararına karşın dosyayı Baro Disiplin Kuruluna göndermemiştir.

Baro Başkanı hakkında bu nedenle açılan kovuşturma sonucu Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi 1136 sayılı Yasanın 62. maddesi aracılığı ile Türk Ceza Kanununun 240. maddesine göre son soruşturmanın Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesinde açılmasına 29/2/1978 günü 1978/31 esas sayı ile karar vermiştir. Bu davanın duruşması sırasında sanığın 19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Yasanın 154. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu savını dilekçe ile ve sözlü olarak ileri sürmesi üzerine mahkeme, bu savın ciddi olduğu kanısına varmış ve itiraz yoluna başvurmuştur.

Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesi, gördüğü bu davada 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154. maddesini uygulama durumunda değildir. Çünkü sözü edilen Yasanın 141. maddesi uyarınca disiplin kovuşturması Yönetim Kurulu tarafından verilen bir kararla açılır. Aynı zamanda Yönetim Kurulunun da başkanı olan baro başkanı, Yönetim Kurulunun çoğunlukla verdiği karara karşın dosyayı tutarak Disiplin Kuruluna göndermemiş ve göndermeyeceğini de yetkili organlara bildirmiştir. Sanığın işte bu eylemi dolayısıyla hakkında kamu davası açılmış ve Türk Ceza Kanununun 240. maddesi ile cezalandırılması istenmiştir. Sözü edilen ceza yaptırımının hukukî öğeleri ise, baro başkanının kötüye kullandığı ileri sürüleri görevi bakımından, Avukatlık Kanununun 97. maddesinde gösterilmektedir. Aynı Yasanın 154. maddenin ise baro başkanı açısından suçun hukukî öğeleriyle bir ilişkisi ve uygulanma yeri yoktur.

Bu nedenlerle mahkeme, itiraz konusu hükmü, Anayasaya uygunluk denetimi için Anayasa Mahkemesine getiremez. Anayasanın, değişik 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 27. maddelerine uymayan itirazın, itirazda bulunan mahkemenin yetkisizliği yönünden reddi gerekir.

V. SONUÇ :

19/3/1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154. maddesinin davada uygulanma yeri bulunmadığından, bu madde hükmüne yönelen itirazın, Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddine, 25/5/1978 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Kâni Vrana	Başkanvekili Şevket Müftügil	Üye Abdullah Üner	Üye Ahmet Koçak
Üye Şekip Çopuroğlu	Üye Fahrettin Uluç	Üye Muhittin Gürün	Üye Lütfi Ömerbaş
Üye	Üye	Üye	Üye

Esas Sayısı:1978/41
Karar Sayısı:1978/37

Ahmet Erdođdu

Hasan Gürsel

Osman Tokcan

Ahmet Salih Çebi

Üye

Nihat O. Akçakayalıođlu

Üye

Ahmet H. Boyacıođlu

Üye

Necdet Darıcıoğlu